

Dato: 21. august 2017

Til: Anna Østergaard, aso@kyst.dk,
Kystdirektoratet

Danmarks
Naturfredningsforening

Masnedøgade 20
2100 København Ø
Telefon: 39 17 40 00
Mail: dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforenings høringssvar til udkast til ændring af kystbeskyttelsesloven (formålsbestemmelsen)

Kysterne er noget af Danmarks vildeste natur, som generationer før os har værnet om. Ændringen af lovens formål betyder, at hensynet til kystnaturen og kystlandskaber udgår i afvejningen af, hvornår der kan opnås tilladelse til kystbeskyttelse. Samtidigt bliver det i langt videre omfang op til grundejerne i første række selv at beslutte, hvilke af Danmarks kyster der skal kystsikres og hvordan. Vi risikerer dermed murbrokker, jord, sten, høfder, sandfodring eller andre løsninger side om side langs alle kyster uanset om der reelt er behov for sikring eller ej. Lovforslaget risikerer at være et farvel til Danmarks frie kyster. Dernæst er det et stort problem, at myndighederne kan frasige sig ansvaret for kysterne, fordi lovforslaget gør det nærmest umuligt for dem at forhindre helt overflødige og uheldige løsninger ved kysterne.

DN peger på, at den politiske aftale bag lovforslaget (aftale om kommunernes økonomi for 2018) ikke dikterer et lovforslag der tilsidesætter myndigheder, natur eller landskaber i så grelt et omfang. DN mener lovforslaget begrænser almenhedens interesse markant til fordel for den enkelte grundejers interesser, og ser helst at lovforslaget ikke gennemføres.

I modsat fald peger DN på, at der søges løsninger som både tilgodeser hensigten med den politiske aftale og som samtidigt som minimum sikrer de frie kyster - herunder kystnatur og kystlandskaber. Eksempelvis:

- Aftalen dikterer, at grundejere skal kunne kystbeskytte i flere tilfælde. Det er i lovforslaget fortolket således, at alle kyster fremover kan kystsikres, også selv om der ikke er behov, ikke er byggeri eller anlæg på strækningen, og således at der ikke skal tages hensyn til natur og landskaber. Det er et markant politisk farvel til de frie danske kyster, og åbner for kystsikringsanlæg på langt flere kyststrækninger end det tidligere er set.

DN foreslår i stedet, at den politiske aftale imødekommes således, at kravet om behov ikke længere skal være inden for en 25 års horisont, men lempes til at der fremover blot skal kunne påvises et behov inden for en længere horisont, f.eks. helt op til 50 år. Det indebærer, at man som minimum fortsat ikke kystsikrer ubebyggede strækninger og fortsat sikrer hensynet til kystnaturen og kystlandskabet, men hvor samtidigt den politiske intention sikres når grundejere kan kystbeskytte i flere tilfælde. Staten bør desuden udpege de strækninger, hvor der er så store nationale kystlandskabelige og kystnaturinteresser, at kystsikring kun kan ske i særlige tilfælde og efter godkendelse fra ministeren.

- Aftalen fastlægger, at grundejere skal kunne kystbeskytte med øget metodefrihed. Det er i lovforslaget fortolket således, at stort set alle former for kystbeskyttelse accepteres også selv om beskyttelse af samfundsmæssigt ubetydelige værdier står over for almenvellets interesser i kystnatur og kystlandskaber. Der åbnes således for modtagelse af byggeaffald og lignende til dumpning på kysterne, selv om der hverken er behov for kystsikring eller byggeri og anlæg at sikre.

DN foreslår, at den politiske aftale tilgodeses således, at kravet om at anvende den mest skånsomme metode blødes op, så der åbnes for metodefrihed i de situationer hvor flere metoder lever op til tekniske og miljømæssige krav samt hensyn til det rekreative, adgang, kyst natur, kystlandskaber og nabohensyn. En statslig fastlæggelse af hvilke materialevalg der kan accepteres og hvilke der afgjort ikke kan accepteres ville være særdeles nyttig i forbindelse med myndighedens afgørelser.

Generelle bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget udmønter en del af regeringens aftale af 1. juni 2017 med KL om kommunernes økonomi for 2018 og har som hovedformål at sikre, at der bliver givet bedre rammer for at foretage kystbeskyttelse af ejendom på den måde, som ansøger ønsker, såfremt dette ikke medfører skadevirkninger på naboejendomme.

Lovforslaget ændrer derfor formålsbestemmelsen i lovens § 1, stk. 1, på følgende punkter:

- 1) For at sikre sammenhæng til klimatilpasning og oversvømmelsesloven justeres formålet med kystbeskyttelse til at reducere risikoen for skader som følge af oversvømmelser eller erosion.
- 2) 25-års kriteriet udgår som et selvstændigt kriterium i forbindelse med afvejning af hensyn og vurderingen i den konkrete sag.
- 3) Beskyttelsessubjektet udvides, så det fremover vil være muligt at kystbeskytte ubebyggede arealer. Det kunne f.eks. være landbrugsarealer og haver.
- 4) Økonomiske hensyn om etablering af den mest omkostningseffektive løsning udgår for projekter, hvor en grundejer ønsker at beskytte sin egen ejendom. Hensynet vil fortsat være relevant for kommunale projekter efter lovens kap 1a, hvor grundejere kan pålægges at bidrage økonomisk til den fælles løsning.
- 5) Der skal fortsat lægges vægt på kystbeskyttelsesmetodens tekniske og miljømæssige kvalitet, men hvor der er flere mulige løsninger, skal grundejeren have valgfrihed. Det er dog fortsat vigtigt, at en løsning ikke medfører en negativ påvirkning af nabostrækninger.
- 6) Hensynene til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse udgår som selvstændige hensyn og kan indgå i relevant omfang under 5).

Desuden indfører lovforslaget en udtrykkelig hjemmel til at lade nye og uprøvede typer af kystbeskyttelsesmetoder afprøve.

Aftalen mellem regeringen og KL, som ligger til grund for lovforslaget, vækker betydelig undren eftersom ministeren og KL så sent som i slutningen af 2016 udsendte et fælles debatindlæg med et radikalt anderledes indhold end aftalen. Her var fokus på at forenkle og smidiggøre sagsgangen, men ikke på at ændre kystbeskyttelseslovens sigte og hensynsvaretagelse. Det gør lovforslaget radikalt.

Det er DN's opfattelse, at de danske kyster så vidt muligt bør fastholdes som naturlige uberørte kyster med en naturlig kystdynamik og at kystbeskyttelsesplanlægning kun bør etableres i nødvendigt begrænset omfang efter en helhedsorienteret afvejning af en række hensyn, hvorunder ikke mindst rekreative hensyn og landskabs- og naturhensyn bør veje tungt.

Det har det seneste århundrede været opfattelsen og det lovgivningsmæssige grundlag, at de danske kyster skal være frit tilgængelige som et fælles samfundsmæssigt gode, og at den private råderet over ejendom har måttet vige for netop almenhedens interesse i såvel adgang som de frie, naturlige kystlandskabers bevarelse.

Med det aktuelle lovforslag gør regeringen desværre atter de danske kyster til en slagmark, hvor den private råderet og almenhedens interesser kolliderer.

Det fremgår, at baggrunden for lovforslaget er, at der har "udviklet sig en praksis, der ikke er i overensstemmelse med den brede offentligheds opfattelse af, hvilke anlæg, der bør kunne opnå tilladelse." Det er uvist hvorfra regeringen har den opfattelse og meget tvivlsomt om der er belæg for den.

Faktum er, at det foreliggende forslag begrænser almenhedens interesse markant til fordel for den enkelte grundejers interesser.

Hensyn til de frie kyster og kystlandskaber sættes i skammekrogen

Det sker først og fremmest ved at de hidtidige hensyn til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse fjernes som selvstændige hensyn fra lovens formålsparagraf.

Disse hensyn kan herefter indgå i formålsparagraffens punkt 3: "3) kystbeskyttelsesforanstaltningens tekniske og miljømæssige kvalitet", men altså ikke som ligeværdige hensyn nævnt direkte i formålsparagraffen. Det får naturligvis betydning når der, som det står i bemærkningerne til lovforslagets indhold, "Ved stillingtagen til om der skal gives tilladelse til kystbeskyttelse, skal der således foretages en konkret afvejning af de relevante hensyn i forhold til den enkelte sag". Naturlige kyster, fri dynamik og landskabelige hensyn - kysternes samlede herlighedsværdi - indgår ikke længere som særskilt hensyn.

Det fremgår samtidigt af lovbemærkningerne om anlægs miljømæssige kvalitet, "at der alene kan gives tilladelse til kystbeskyttelses anlæg i det omfang, der er overensstemmelse med Danmarks EU-retlige forpligtelser på natur- og miljøområdet, herunder f.eks. i forhold til Natura 2000".

De natur- og miljømæssige og landskabelige hensyn der fremover skal tages fokuserer således alene på de danske EU-forpligtelser. Borte er det nationale fokus på kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse.

I aftalen mellem regeringen og KL står samtidigt " at en række nødvendige dispensationer og tilladelser efter øvrig lovgivning suspenderes, når der gives tilladelse til en helhedsløsning". Dette uddybes ikke i det aktuelle lovforslag, men kan tænkeligt omfatte den behandling efter Naturbeskyttelsesloven, som anlæg i en række kystnaturtyper normalt skal have. F.eks. strandenge og strandsumpe og klitter. Vi kan således imødesee en suspension af kystnaturtypernes normale beskyttelse.

Da lovforslaget fjerner hensynet til kystlandskabet og den kystnatur der ikke er Natura2000, er DN uenig, når det konkluderes under afsnittet om *Miljømæssige konsekvenser*, at lovforslaget ikke har væsentlige miljømæssige konsekvenser.

Kommunerne bliver kystmyndighed

Aftalen med KL indebærer, at kommunerne skal overtage hele myndigheden i kystbeskyttelsessager fra Kystdirektoratet, som herefter alene får vejledende/rådgivende funktion. Det forhold er ikke en del af det konkrete lovforslag og nævnes heller ikke i lovforslagets bemærkninger. Her står, at der er uændrede konsekvenser for såvel Kystdirektoratet (dog forventes her flere sager) som for kommunerne.

Ikke desto mindre er det afgørende vigtigt at se lovforslaget i den ny tiltænkte myndighedsramme.

I dag har kommunerne initiativret til kystsikringsprojekter, men kommunalbestyrelsens afgørelser træffes på baggrund af en udtalelse fra miljø- og fødevareministeren (Kystdirektoratet). Den rådgivning bliver ofte ganske afgørende for, hvorvidt sagen fremmes af kommunen. Beslutter kommunen sig for projektet ansøger kommunalbestyrelsen om tilladelse til udførelse af det konkrete vedtagne projekt hos miljø- og fødevareministeren (Kystdirektoratet), som altså i dag har den endelige myndighed.

Med den foreslåede ændring fjernes således den armslængde, der hidtil har været mellem grundejere og kystmyndigheden, og det vil være landets ca. 80 kystkommuner, som fremover skal give tilladelser til kystsikring og foretage lovens afvejninger. Der er derfor indlysende en risiko for, at rent lokalpolitiske interesser og de enkelte grundejeres økonomiske formåen bliver afgørende for myndighedsvaretagelsen frem for mere helhedsmæssige betragtninger omkring såvel adgang og rekreativ benyttelse som hensynet til den fri kystnatur og kystlandskabet.

Kun de færreste kommuner råder over særlig kystfaglig kompetance, hvilket gør det uhyre vanskeligt at tillægge denne særlige faglighed vægt overfor lokale og private økonomiske interesser i kommunens fremtidige myndighedsvaretagelse.

Specifikke bemærkninger til forslagets enkelte revisionspunkter

Ad 1) For at sikre sammenhæng til klimatilpasning og oversvømmelsesloven justeres formålet med kystbeskyttelse til at reducere risikoen for skader som følge af oversvømmelser eller erosion.

Rigtigt nok har oversvømmelsesloven (lov om vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer) til formål at fastlægge rammerne for vurdering og styring af oversvømmelsesrisikoen fra vandløb og søer med henblik på at nedbringe de negative følger af oversvømmelser for menneskers sundhed, miljø, kulturarv og økonomiske aktiviteter.

Risikostyringen i oversvømmelsesloven sker ved at

- Miljø- og fødevareministeren foretager en vurdering af oversvømmelsesrisikoen for hvert vanddistrikt. På baggrund heraf udpeger miljø- og fødevareministeren risikoområder, hvor der er en potentiel væsentlig oversvømmelsesrisiko, eller hvor en sådan må anses for sandsynlig. Miljø- og fødevareministeren udarbejder for hvert vanddistrikt et kort over faren for oversvømmelse og et kort over oversvømmelsesrisikoen. Kortene revideres hvert 6. år.
- Kommunalbestyrelsen udarbejder en risikostyringsplan for hvert af de udpegede risikoområder. Vedtagelse af planen skal ske efter høring og i enighed med andre berørte kommuner eller ved ministerbeslutning og den er herefter bindende for kommunen.

Der er således tale om at bindende planer vedtages efter nøje statslig analyse af risiko og konsekvenser.

Noget sådan lægges der ikke op til i det aktuelle forslag til ændret kystbeskyttelseslov. Her lægges alene op til at grundejere - med henvisning til en ikke nærmere defineret risiko for oversvømmelse eller erosion - kan opnå kommunal tilladelse til at foretage kystsikring med vidtgående frihed i metodevalg blot det ikke skader naboer eller kystadgangen væsentligt.

Skulle der drages en parallelitet til oversvømmelsesloven burde der (ikke mindst som forudsætning for kommunernes overtagelse af kystbeskyttelsesmyndigheden) igangsættes en

statslig kortlægning af, hvilke kyststrækninger, der helt kan friholdes for kystsikring, og hvor ved kysterne der bør forventes tilladelser til kystsikring. En sådan kortlægning (som allerede er delvist foretaget i Kystanalysen fra 2016) bør da rumme en behovsanalyse, en konsekvensanalyse for kystlandskabet, kystnaturen og en samfundsøkonomisk analyse, der dokumenterer behovet for kystsikring i forhold til fri kystdynamik.

Under overskriften "*Regeringen vil styrke kyst- og klimasikring af Danmark*" har regeringen nyligt annonceret en række initiativer, herunder at:

- Der stilles krav i planloven om, at kommunerne skal udpege risikoområder, der kan blive udsat for oversvømmelse og erosion og sikre, at der etableres afværgeforanstaltninger inden byggeri opføres i disse områder.
- Der gennemføres en landsdækkende analyse, som skal hjælpe med at vurdere faren for oversvømmelser og erosion, baseret på tidligere hændelser samt vejledning om data og værktøjer, som kommunerne kan anvende i planlægning og arbejde med at imødegå oversvømmelse og erosion.
- Der udarbejdes et Klimascenarie og klima-atlas med datamateriale for temperatur, nedbør mm. mange år ud i fremtiden, som kommunerne kan bruge i deres planlægning.
- Der gennemføres en kortlægning af diger, så beredskabsmyndighederne får adgang til et aktuelt overblik over digernes højde og styrke.

Hermed imødekommes til dels den førnævnte statslige kortlægning af kystsikringsbehovene, men de samfundsmæssige konsekvenser og økonomi-analysen mangler stadig.

Ad 2) 25-års kriteriet udgår som et selvstændigt kriterium i forbindelse med afvejning af hensyn og vurderingen i den konkrete sag.

25-års-kriteriet har været anvendt på erosionskyster hidtil. Bortfaldet af kriteriet betyder at der de facto ikke længere behøver være et defineret behov for kystsikring, men at man jf. foregående altid kan hævde at et sikringsanlæg vil mindske en fremtidig risiko, uanset hvor lille risikoen måtte være eller hvor lang tidshorisonten er:

"Hvor ingen af de øvrige hensyn taler imod tilladelse til etablering af kystbeskyttelse, kan der således gives tilladelse til kystbeskyttelse af arealer, hvor der ikke er et behov eller behovet er meget lille. Behovet vil heller ikke blive vurderet på, om der er risiko for skade inden for en bestemt årrække."

Der står ganske vist i Bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, at "*Det foreslås som bestemmelsens nr. 1 at fastholde hensynet om, at der skal foretages en vurdering af behovet for kystbeskyttelse på den ansøgte placering*". Som det klart fremgår modsiges det aldeles af forrige citat om at der intet behov for beskyttelse kræves fremover.

Uden krav om objektivt kystbeskyttelsesbehov vil kommunen som myndighed fremover ikke have nogen gyldig lovhjemmel til at afvise et ønske om kystsikring. Heller ikke med henvisning til de ovenfor annoncerede "udpegede risikoområder, landsdækkende analyser af farer, klimascenarier og klimaatlas eller digekortlægning".

Et ønske om kystsikring skal efter lovforslaget imødekommes blot det kan mindske en risiko i fremtiden. Kun den ansøgte metode kan afvises ifald den ikke teknisk lever op til hvad der kræves for at fungere på den pågældende kyststrækning. Men hvad tekniske krav er der til metode, hvor der ingen objektiv risiko er?

Vi kan således forvente afgørelser i fremtiden, som kunne lyde:

"Da det ikke kan udelukkes at den ansøgte kystsikring vil mindske risikoen for negativ påvirkning af arealet i fremtiden, gives der tilladelse til kystsikring efter eget valg".

Bortfaldet af et objektivt risikokriterium respekterer i øvrigt heller ikke lovforslagets henvisning til og fokus på risiko som en kombination af sandsynligheden for en negativ hændelse og konsekvenserne heraf, idet sandsynligheden i dette forslag trækkes ud af regnestykket.

Der bør være et objektivt risikokriterium involveret både for at støtte kommuner og grundejere fremover, og for ikke at få kystsikringsprojekter, hvor der ingen behov er, blot fordi grundejere måtte have penge til det selv. Unødig kystsikring kan ikke være i nogens interesse i vores kystlandskaber. Det kan så diskuteres om 25-års kriteriet er det rigtige eller man skal opererer med en længere horisont, eksempelvis en 50-års horisont, som har været anvendt for oversvømmelsessituationer.

Ad 3) Beskyttelsessubjektet udvides, så det fremover vil være muligt at kystbeskytte ubebyggede arealer. Det kunne f.eks. være landbrugsarealer og haver.

Denne ændring er en overordentlig stor trussel mod de frie, naturlige kyster, som der er flest af i landet. Det vil være startskuddet til det største anlægsprojekt ved kysterne siden Atlantvolden, men med den forskel at volden blev bygget ud fra en samlet plan og metodevalg.

Hidtil har princippet været, at der skulle være væsentlige samfundsmæssige værdier - forstået som mennesker, bebyggelse og infrastruktur - på spil for at lave kystsikring. Erosion af ubebyggede arealer har ikke været anset for at have de samme vidtrækkende konsekvenser for ejerne, som når der er tale om risiko for ødelæggelse af bebyggelse eller infrastruktur. Hensynet til at opretholde en naturlig kyst, at bevare den naturlige sedimenttransport, at sikre offentlighedens adgang til og langs kysten samt at undgå negative påvirkninger af ejendomme nedstrøms, har derfor vægtet højt i forhold til at beskytte ubebyggede arealer.

Med forslaget lægges der op til, at grundejere kan kystsikre deres ejendom uden særlig hensyntagen til bevarelse af de frie kyster. Der kan derfor imødeses en massiv inddigning på de lavere danske kyster.

Beslutningen betyder også, at beskyttede kystnaturtyper som f.eks. strandenge vil komme i klemme mellem de klimabetingede vandstandsstigninger og grundejeres kystsikring, idet naturtypen ingen mulighed vil have for at flytte sig indad i landet når havvandstanden stiger.

Det er klart DN's opfattelse, at kystsikring af landbrugsarealer, naturområder og andre områder, der ikke rummer bymæssig bebyggelse, væsentlig infrastruktur og sommerhusområder, som udgangspunkt ikke bør kystsikres.

Ad 4) Økonomiske hensyn om etablering af den mest omkostningseffektive løsning udgår for projekter, hvor en grundejer ønsker at beskytte sin egen ejendom. Hensynet vil fortsat være relevant for kommunale projekter efter lovens kap 1a, hvor grundejere kan pålægges at bidrage økonomisk til den fælles løsning.

En vurdering af omkostningerne ved kystbeskyttelsesforanstaltningen sammenholdt med værdien af det, der søges beskyttet, har hidtil været forudsat i kystbeskyttelsen. Det er ikke mindst af betydning, når ønsket om beskyttelse af samfundsmæssigt set ubetydelige værdier står over for almenvellets interesse i at friholde kysterne for anlæg og bevare dem landskabeligt og naturlige.

Ændringen betyder, at der ikke behøver være nogen samfundsmæssig vurdering af en kystbeskyttelse og værdien af det der beskyttes.

Såfremt man fastholder objektive risikokriterier og fortsat tager hensyn til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse kan man godt se bort fra økonomisk omkostningseffektivitet.

Ad 5) Der skal fortsat lægges vægt på kystbeskyttelsesmetodens tekniske og miljømæssige kvalitet, men hvor der er flere mulige løsninger, skal grundejeren have valgfrihed. Det er dog fortsat vigtigt, at en løsning ikke medfører en negativ påvirkning af nabostrækninger.

Der skal hermed ikke længere lægges vægt på at man vælger den mest velegnede metode - det vil være op til grundejeren blot en virkning kan dokumenteres. Der kan således frit vælges de mest voldsomme og indgribende metoder, selvom andre og mere skånsomme forefindes, blot det ikke generer naboer eller hindrer adgang. Det efterlader landskabelige og naturmæssige hensyn aldeles ubeskyttede.

Hvis metodefrihed også omfatter materialevalg, giver det mulighed for helt bizare situationer, hvor nabo-grundejere på forskellige tidspunkter ønsker at kystsikre, men vælger helt forskellige metoder - en laver høfder, en anden bruger murbrokker, en tredje træpæleværk, en fjerde beton osv.

For at imødegå de politiske ønsker om øget metodefrihed, kan kravet om at anvende den mest skånsomme metode blødes op, så der åbnes for metodefrihed i de situationer hvor flere metoder lever op til tekniske og miljømæssige krav samt hensyn til det rekreative, adgang, kyst natur, kystlandskaber og nabohensyn. En statslig fastlæggelse af hvilke materialevalg der kan accepteres og hvilke der afgjort ikke kan accepteres ville være særdeles nyttig i forbindelse med myndighedens afgørelser.

Ad 6) Hensynene til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse udgår som selvstændige hensyn og kan indgå i relevant omfang under 5).

Denne nedprioritering af hensynet til naturens fri udfoldelse og almenhedens interesser på vores kyster til fordel for den enkelte grundejers fri beslutningsret udgør en særdeles alvorlig risiko for tilbageskridt for beskyttelsen af kystnaturen i landet. Det forekommer både kynisk og ugenomtænkt at gennemføre så markante forringelser af naturvaretagelsen, som der her indlysende lægges op til.

Hensynene til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse skal varetages under 5) siger bemærkningerne, men det holder ikke. I afgørelser efter loven er det de oplyste hensyn, der vil blive taget hensyn til og ikke andre. At placere hensynet til naturen som en underdel af tekniske og miljømæssige hensyn må sidestilles med helt at fjerne hensynet.

Det afspejles desværre også i regeringens begrundelse: "Inddragelsen af hensynet vil i øvrigt variere fra kyst til kyst. For nogle kyster kan der være et ønske om, at de fremstår "uspolerede", mens der for andre kyster ikke i samme omfang er grundlag for at lade naturen udfolde sig, eller der ikke er meget naturligt kystlandskab, der er grundlag for at bevare." Ordvalget antyder at der næppe er noget værd at beskytte som naturligt - intet kan dog være mere forkert for hovedparten af de danske kyster.

DN skal indtrængende opfordre til at man ikke fjerner selvstændige hensyn til kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse fra formålsparagraffen.

Ad 7) Udtrykkelig hjemmel til at lade nye og uprøvede typer af kystbeskyttelsesmetoder afprøve.

DN ser for så vidt ingen problemer heri eftersom enhver ansvarlig minister træffer beslutning herom efter at have rådført sig med sin kystfaglige ekspertise og hermed har sikret sig både

videnskabeligt belæg og nødvendige vilkår for at kunne tillade fornuftige forsøg, som samler relevant viden.

Det må imidlertid være en forudsætning, at der foretages en tilsvarende afvejning af alle relevante interesser som for permanente kystsikringer, herunder hensynene til rekreativ benyttelse, adgangsforhold, kystlandskabets bevarelse og genopretning samt naturens frie udfoldelse. Ubenyttede anlæg skal fjernes efter forsøget.

DN finder det positivt at lovbemærkningerne til hensynene 4 og 5 vedrørende kystens rekreative benyttelse og adgangen til og langs kysten eksplicit fastholdes, også selvom det nævnes at kystsikringsanlæg ikke må give anledning til væsentlige forringelser, men dog alligevel forringelser.

Hensyn nr. 6 viderefører den eksisterende nr. 8, hvorefter andre forhold af væsentlig betydning for kystbeskyttelse skal være en del af vurderingen for, om der kan gives tilladelse til foranstaltningen. Andre forhold af væsentlig betydning kan f.eks. være overordnede eller konkrete planer for et område, hvis gennemførelse ikke kan forenes med den ansøgte foranstaltning.

Her skal DN efterlyse hvad der konkret tænkes på. Umiddelbart kan DN nævne, at der i fredninger og nationalparkbestemmelser, samt i kommuneplanernes udpegninger ofte optræder landskabelige hensyn, som ville være uforenelige med især hård kystsikring. Det bør klargøres i lovbemærkningerne, hvad "andre forhold af væsentlig betydning" dækker over, også selvom det ikke gøres udtømmende.

En række spørgsmål bør afklares i lovforslagets videre behandling:

1. Er det regeringens oprigtige mening, at grundejernes muligheder for kystsikring og valg af metode kun kan tilgodeses ved at fjerne natur og landskabshensynene på vores kyster?
2. Hvad er grunden til at natur og landskab ikke må blive stående som selvstændige hensyn?
3. Hvilket helt konkret lovgrundlag vil myndigheden have for at afvise en ansøgning om kystsikring, når risiko ikke længere har betydning? Citat fra forslag: "Hvor ingen af de øvrige hensyn taler imod tilladelse til etablering af kystbeskyttelse, kan der således gives tilladelse til kystbeskyttelse af arealer, hvor der ikke er et behov eller behovet er meget lille."
4. Er det regeringens opfattelse at danskerne og turisterne værdsætter den frie, uberørte kystnatur og kystlandskaber?
5. Er det regeringens opfattelse at forslaget vil bidrage positivt til at beskytte dansk kystnatur?
6. Kan man ikke lade det være op til en grundejer selv at vurdere om grunden er værd at beskytte uden at det betyder valgfrihed af metode?
7. I vurderingen af et anlægs miljømæssige kvalitet - hvad skal der da lægges vægt på udover de EU-retlige forpligtelser?
8. Ifølge lovforslagets baggrund "har der udviklet sig en praksis, der ikke er i overensstemmelse med den brede offentligheds opfattelse af, hvilke anlæg, der bør kunne opnå tilladelse". Hvorpå beror regeringens opgørelse af hvad der er den brede offentligheds opfattelse?
9. I januar 2017 gennemførtes en række ændringer i sagsgangen for kystsikringsprojekter (som DN i øvrigt bifaldt). Hvorfra ved regeringen at det ikke er netop den tunge sagsgang, som falder grundejere for brystet?
10. Regeringen skriver "Ubebyggede arealer kan repræsentere et aktiv for grundejeren, og der kan være økonomiske konsekvenser forbundet med ikke at kystbeskytte." Anerkender regerin-

gen at frie naturlige kyster på samme vis repræsenterer et aktiv for befolkningen og for turismeerhvervet?

11. Når natur og landskabshensyn ikke længere har betydning for grundejeres valg af kystsikringsmetode, hvordan kan det da sikres at kystsikringer ikke får karakter af affaldsdepoter med murbrokker og nedbrudsbeton?

12. Fremover skal alt - landbrugsjorder, haver, ubebyggede grunde - kunne kystsikres, ligegyldigt om der er behov eller ej. Der er eksempelvis på Sjælland i disse år store mængder overskudsjord, som der betales for at komme af med - hvor tror regeringen disse mængder vil finde hen?

13. Kunne regeringen overveje at udstikke bindende retningslinjer for materialevalg i forbindelse med kystsikring, så man ikke ender med store forskelle kommunerne imellem og så man sikrer en hvis ensartethed i hvorledes de danske kystsikringsanlæg fremtræder?

Økonomiaftalen 2018 mellem regering og KL siger, at "beslutningskompetencen ved etablering af kystbeskyttelses anlæg skal samles hos kommunerne". Kystdirektoratet får fremover alene rådgivende funktion.

14. Har landets 80 kystkommuner ansatte med fagligt indsigt i kysttekniske forhold?

15. Aftaleteksten siger at en række nødvendige dispensationer og tilladelser efter øvrig lovgivning suspenderes - hvilke er der tale om?

16. Betyder lovforslaget, at der kan være situationer hvor man i fremtidig kystbeskyttelse ikke længere skal tages hensyn til natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 ?

Med venlig hilsen

Henning Mørk Jørgensen, havbiolog
31193235, hmj@dn.dk

Nina Larsen Saarnak, Leder for lokale sager
31193238, nis@dn.dk